

ЗИМНА ВОДА́ (1946–89 — Водяне) — село Пустомитівського району [Львівської області](#). Знаходиться на р. Зимна Вода (ін. назва — Водяний Потік), яка впадає у р. Домажир (притока Верещиці, бас. Дністра), pobl. зх. межі Львова. Площа 12,5 км². Насел. 9985 осіб (2001), переважно українці. З. В. — найлюдніше село Галичини та одне з найбільших в Україні. Через нього проходить залізниця Львів–Перемишль (Польща) та автомагістраль Львів–Шегині–Перемишль. Уперше згадано у писем. джерелах під 1435. У 1462 руським воєводою й львів. старостою А. Одровонжем і львів. підкоморієм Ю. Струмилом визначено межі села, яке належало Я. Голомбку. 1556 від нього відділили поселення Зимновідка (нині с. Холодновідка; сучасна межа між селами проходить дорогою Львів–Городок). До 1772 та 1918–39 — у межах кордонів Польщі, 1772–1867 — Австрії, 1867–1918 — Австро-Угорщини, від 1939 — УРСР. Від 1607 — у власності Львів. єзуїт. колегії. Після ліквідації ордену єзуїтів 1774 — під упр. австр. урядової адміністрації. Тоді ж pobl. засн. нім. колонію Кальтвассер (нім. Kaltwasser — зимна вода). Під час нім.-фашист. окупації (30 червня 1941 — 27 липня 1944) З. В. і прилеглі села адміністративно входили до міської тер. Львова, утворюючи 9-ту дільницю Кальтвассер. Після 1946 з неї у підпорядкуванні Залізнич. р-ну Львова залишилося лише Рудне, якому ще 1940 було надано статус смт. З. В. об'єднали з Кальтвассером і перейменували на Водяне. До 1-ї світової війни зимновод.

довколишні ліси, «ф-ка кумису», велике Стриховальське озеро, кілька менших ставків, цілющі джерела Лепесина, Бурдяки, Колодієве, Главакова криниця — об'єкти рекреації. У пн. частині З. В. будували вілли заможні львів'яни. 1857 у З. В. і Кальтвассері проживало 964 особи, 1939 — 3,1 тис. осіб (поляків — 88 %, українців — 6 %, німців — 4 %, євреїв — 2 %). У 1940-х рр. більшість поляків і всі німці виїхали на Захід, сюди ж прибули переселенці з Лемківщини та Надсяння. У серед. 1950-х рр. тут оселилася після повернення з рад. тюрем і заслання низка галичан, яким відмовили у львів. прописці. КДБ називало З. В. «уніатським розсадником», оскільки у ній мешкало багато монахинь, вигнаних із монастирів, колиш. священиків, Владика катакомб. УГКЦ П. Козак. Нині у селі — 2 заг.-осв. школи, дитсадок; Нар. дім «Просвіта», б-ка; дільнична лікарня. Функціонують самодіял. ансамбль нар. танцю, студія танцювал. колективу «Гармонія», ансамбль сучас. танцю, хор. капела «Обрій», школа бойового гопака ім. С. Наливайка. Реліг. громади: 2 — УГКЦ (церква св. апостолів Петра і Павла; церква Івана Богослова — пам'ятка архітектури, колиш. оборон. костел св. Катерини, зведений 1612–35), УАПЦ (церква Всіх святих землі руської). Насипано символічну могилу борцям за волю України. Серед видат. уродженців — польс. письменник 16 ст. М. Семп-Шажинські, письменник В. Палинський, брати математики [Василь](#) та [Ярослав Єлейки](#).

[В. С. Гутник](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Зимна вода / В. С. Гутник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-16110>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).